

Η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, κατά τη συνεδρίασή της, στις 10.9.2022, στην Καβάλα, έλαβε τις ακόλουθες αποφάσεις:

1. ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

1. Στο άρθρο 19 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος προβλέπεται: *«1. Το απόρρητο των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιοδήποτε άλλο τρόπο είναι **απόλυτα** απαραβίαστο. Νόμος ορίζει τις **εγγυήσεις** υπό τις οποίες η δικαστική αρχή δεν δεσμεύεται από το απόρρητο για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. 2. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες ανεξάρτητης αρχής που διασφαλίζει το απόρρητο της παρ. 1.»*

Η προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών, η οποία αποτελεί ύψιστη υποχρέωση της Πολιτείας πρέπει να είναι ιδιαίτερα αυξημένη στις περιπτώσεις πολιτικών προσώπων και ιδίως εχόντων θεσμική ιδιότητα, όπως μπορεί να συναχθεί και από τις διατάξεις του άρθρου 61 παρ. 3 Σ για το βουλευτικό απόρρητο, το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ και τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην περίπτωση αυτή, η προστασία δεν αφορά μόνο στο προστατευόμενο ατομικό δικαίωμα αλλά συνδέεται άμεσα και με τη δημοκρατική λειτουργία του πολιτεύματος.

2. Όλα όσα έχουν δει το φως της δημοσιότητας το τελευταίο χρονικό διάστημα, κυρίως σε δημοσιεύματα του ξένου τύπου, ως προς την παρακολούθηση των επικοινωνιών χιλιάδων πολιτών, δυνάμει 15.500 περίπου εισαγγελικών διατάξεων μόνο το έτος 2021, πέραν του Προέδρου του τρίτου κοινοβουλευτικού κόμματος (την περίοδο που ήταν υποψήφιος), έχουν εκθέσει διεθνώς την εικόνα της ελληνικής Πολιτείας, προβληματίζουν κάθε δημοκρατικό πολίτη και καθιστούν αδήριτη την ανάγκη για πλήρη και σε βάθος διερεύνηση της υπόθεσης και απόδοση συγκεκριμένων πάσης φύσεως ευθυνών, όπου ανήκουν.

Σε ζητήματα δημοκρατίας και κράτους δικαίου δεν χωρούν εκπτώσεις και συμψηφισμοί, αλλά υπάρχει υποχρέωση απαρέγκλιτης τήρησης του Συντάγματος και της ευρωπαϊκής δικαιοσύνης τάξης. Οι τυχόν ευθύνες πρέπει να αποδίδονται προσωποποιημένα και λυσιτελώς, ώστε να λειτουργούν αποτρεπτικά.

3. Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου οφείλει να διερευνήσει πρωτίστως εάν ήταν σύννομη ή μη η άρση της προστασίας του τηλεφωνικού απορρήτου από τα εμπλεκόμενα μη πολιτικά πρόσωπα και περαιτέρω εάν η ιεραρχικά υφιστάμενή του αρμόδια Εισαγγελέας διερεύνησε την πλήρωση των ουσιαστικών προϋποθέσεων για την άρση του απορρήτου ή απλά περιέβαλε με το κύρος της δικαστικής αρχής τις εκτιμήσεις και τις ενέργειες της ΕΥΠ, όπως επίσης και αν προέβη ή μη σε καταχρηστική και αυθαίρετη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων με αποτέλεσμα την παραβίαση ή μη του ρυθμιστικού πλαισίου του κανόνα του απορρήτου και δεν πρέπει να περιορίσει την έρευνά του, την οποία μάλιστα διεξάγει ο ίδιος (γεγονός εξαιρετικά σπάνιο), μόνο σε ζητήματα πλημμεληματικού χαρακτήρα, όπως η διαρροή απορρήτων πληροφοριών από την ΕΥΠ.

Ουδείς κείται πέραν και πάνω του νόμου.

4. Περαιτέρω, αναδεικνύεται η ανάγκη άμεσης αναθεώρησης του πλαισίου που διέπει την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών με την ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και των νομίμων εγγυήσεων αλλά και της διασφάλισης της σχετικής κρίσης από τακτικούς δικαστές (ιδίως, επώνυμη άρση, πρόβλεψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας, επικύρωση απόφασης από δικαστικό συμβούλιο, ενημέρωση από την ΑΔΑΕ του παρακολουθούμενου πολίτη). Σε μια δημοκρατική πολιτεία δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι υφίστανται κρατικοί μηχανισμοί που λειτουργούν χωρίς έλεγχο και χωρίς όρους διαφάνειας και λογοδοσίας. Ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, κατά την κοινοβουλευτική διαδικασία αλλά και της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, που δύναται να ελέγχει τη νομιμότητα της άρσης των επικοινωνιών, δεν είναι νοητή η επίκληση του απορρήτου από οποιονδήποτε,

πολλώ δε μάλλον όταν τα μέλη τους δεσμεύονται από το απόρρητο.

5. Κάθε προσπάθεια υποβάθμισης της καταπάτησης θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, ιδίως με το επιχείρημα ότι αφορά μόνο λίγους και ότι το ενδιαφέρον των πολιτών θα πρέπει να επικεντρώνεται στην καθημερινότητά τους δεν μπορεί να γίνει ανεκτή, τέτοιες δε λογικές οδήγησαν ιστορικά σε επικίνδυνες ατραπούς. Για να μην διολισθήσουμε σε έναν ιδιότυπο συνταγματικό μιθριδατισμό, που φαλκιδεύει το δημοκρατικό κεκτημένο, οφείλουμε να είμαστε όλοι σε εγρήγορση, το ζήτημα αφορά τον πυρήνα της δημοκρατίας και γι' αυτό έχουμε όλοι χρέος υπεύθυνης δημόσιας τοποθέτησης.

2. ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΑΥΘΑΙΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Επισυνάπτεται η σχετική απόφαση, η οποία έχει ήδη δημοσιοποιηθεί.

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

Η Ολομέλεια εξέφρασε την έντονη διαμαρτυρία της για τη στάση της Κυβέρνησης έναντι των δικηγόρων, η οποία όχι μόνο δεν στήριξε οικονομικά τον κλάδο και μάλιστα σε μία ιδιαίτερα δύσκολη οικονομική και κοινωνική συγκυρία αλλά δεν υλοποίησε ούτε την μνημονιακή της υποχρέωση για την επέκταση της απαλλαγής από ΦΠΑ μέχρι του ποσού των 25.000 ευρώ, την μόνη μνηνομιακή υποχρέωση που δεν έχει εκπληρώσει.

Η Ολομέλεια επιβεβαίωσε το διεκδικητικό της πλαίσιο, σύμφωνα και με προηγούμενες αποφάσεις της και θα διεκδικήσει ιδίως:

1. Την θεσμοθέτηση υποχρεωτικής παράστασης, άλλως, του πιστοποιητικού ελέγχου συνδρομής νομικών προϋποθέσεων (νομικού ελέγχου) στις εμπράγματα δικαιοπραξίες, καθώς και σε ορισμένες κατηγορίες ενοχικών συμβάσεων σημαντικού οικονομικού αντικειμένου. Ο προηγούμενος νομικός έλεγχος εγγυάται την ασφάλεια των συναλλαγών, που καθίσταται περισσότερο αναγκαίος σε μια περίοδο πληθωριστικής πίεσης και οικονομικής αβεβαιότητας, αποτρέπει μελλοντικές

- αντιδικίες και συμβάλλει στην επιτάχυνση της απονομής της Δικαιοσύνης.
2. Την κατάργηση, άλλως, μείωση του ΦΠΑ στις δικαστηριακές υπηρεσίες.
 3. Την επέκταση της απαλλαγής των δικηγόρων από το ΦΠΑ μέχρι του ποσού των 25.000 ευρώ.
 4. Την κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος.
 5. Την επίσπευση της καταβολής των αποζημιώσεων νομικής βοήθειας.
 6. Την επίλυση των θεμάτων των εμμίσθων (ιδίως αύξηση αποδοχών, μισθολογική εξέλιξη, ωριμάνσεις, μεταπτυχιακά, αποζημιώσεις).

4. ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Η Ολομέλεια διαπιστώνοντας τα σημαντικά προβλήματα που έχουν ανακύψει κατά τη διαδικασία της κτηματογράφησης και κατά τη λειτουργία των Κτηματολογικών Γραφείων σε πολλές περιοχές της χώρας και τον κίνδυνο απώλειας εμπραγμάτων δικαιωμάτων πολιτών και ανασφάλειας δικαίου αποφάσισε να προτείνει στην Πολιτεία την προώθηση νομοθετικής ρύθμισης με την οποία η προθεσμία για την δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος διόρθωσης των ανακριβών πρώτων εγγραφών στις περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί, να ορίζεται εικοσαετής, αρχομένη από το χρόνο έναρξης λειτουργίας των Κτηματολογικών Γραφείων, χρονικό διάστημα αντίστοιχο με το προβλεπόμενο στις περί χρησικτησίας διατάξεις του Α.Κ. και σε κάθε περίπτωση, να μην συμπληρωθεί πριν τις 31.12.2023.

5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΣΠΑ

Η Ολομέλεια αποφάσισε την υποβολή στην Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Δικαιοσύνης των κάτωθι προτάσεων έργου, που αφορούν σε:

1. Αναβάθμιση των Ψηφιακών Δεξιοτήτων των Δικηγόρων (Πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει αναγνωρισμένων προτύπων).
2. Προκήρυξη νέου κύκλου Πρακτικής Άσκησης Αποφοίτων Νομικών Σχολών σε Δικηγορικά Γραφεία (Προώθηση στην Απασχόληση). Το έργο αφορά την Πρακτική Άσκηση 300 αποφοίτων Νομικών

- Σχολών ανά έτος για χρονικό διάστημα 5 ετών, σε δικηγορικά γραφεία για 18 μήνες.
3. Προκήρυξη νέου κύκλου Πρακτικής Άσκησης αποφοίτων Νομικών Σχολών σε Δικαστήρια/Εισαγγελίες (προώθηση στην απασχόληση). Το έργο προβλέπει την πρακτική άσκηση 300 αποφοίτων Νομικών Σχολών ανά έτος και για χρονικό διάστημα 5 ετών, σε Δικαστήρια/Εισαγγελίες για 12 μήνες και στην συνέχεια για 6 μήνες σε δικηγορικά γραφεία.
 4. Ενίσχυση νέων Δικηγόρων για την έναρξη λειτουργίας Δικηγορικού Γραφείου με την μορφή Voucher (επιχειρηματικότητα). Η δράση αποσκοπεί στην επιδότηση μέσω επιταγής ύψους 5.000 Ευρώ όσων νέων Δικηγόρων επιθυμούν να ανοίξουν γραφείο.
 5. Δράσεις βελτίωσης των υποδομών πρόσβασης ΑΜΕΑ στα Δικαστικά Μέγαρα (Ανθρώπινα Δικαιώματα).
 6. Ψηφιοποίηση Βιβλιοθηκών Δικηγορικών Συλλόγων (Ψηφιοποίηση).

6. ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΗΣ

Η Ολομέλεια ενέκρινε τις προτάσεις της Επιτροπής που ορίστηκε με προηγούμενη απόφασή της (Δημήτριος Φινοκαλιώτης – Πρόεδρος Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, Δημήτριος Γκίκας – Πρόεδρος Δ.Σ. Χαλκίδας, Αναστάσιος Πούλιος – Πρόεδρος Δ.Σ. Δράμας, Χρήστος Πραματευτάκης – Πρόεδρος Δ.Σ. Χανίων, Χρήστος Στρατηγόπουλος – Πρόεδρος Δ.Σ. Βόλου, Ασημίνα Στρίμπα – Πρόεδρος Δ.Σ. Κατερίνης, Κωνσταντίνος Φιφλής – Πρόεδρος Δ.Σ. Σύρου, Διονύσης Φιλίππου, Επίκουρος Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου Νομικής Σχολής ΔΠΘ – Δικηγόρος Δ.Σ. Πειραιά, Στυλιανός Μαυρίδης, Επίκουρος Καθηγητής Δημοσιονομικού Δικαίου – Δικηγόρος Δ.Σ. Θεσσαλονίκης) για την επιτάχυνση της διοικητικής δίκης, τις οποίες θα προωθήσει άμεσα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης προς θεσμοθέτηση.

Επισυνάπτεται η σχετική εισήγηση της Επιτροπής.

7. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

Η Ολομέλεια ενέκρινε Κανονισμό, ο οποίος καταρτίστηκε από επταμελή Επιτροπή (Δημήτριος Βερβεσός – Πρόεδρος της Ολομέλειας, Χρήστος Δημητρόπουλος – Πρόεδρος Δ.Σ. Κοζάνης, Μαρία Μάρκου – Πρόεδρος Δ.Σ. Νάξου, Χρήστος Στρατηγόπουλος – Πρόεδρος Δ.Σ.

Βόλου, Τρύφων Τσάτσαρος – Πρόεδρος Δ.Σ. Λάρισας, Χριστίνα Τσέτσου – Πρόεδρος Δ.Σ. Ιωαννίνων, Ζαχαρούλα Τσιρτσίδου – Πρόεδρος Δ.Σ. Αλεξανδρούπολης) και με τον οποίο ρυθμίζονται λεπτομερώς τα θέματα λειτουργίας της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 133 παρ. 7 εδαφ. β' του Κώδικα Δικηγόρων.